

vi omnipotentiae videre creaturas, ob eandem rationem, quia absoluta est a creaturis? Respondetur Vasquez, ibidem num. xvii in fine, quod Deus est sua sapientia, et cognitio, qua se novit, et creaturas, et ita vi suae cognitionis eas attingit. Quod p. Alarcon disp. iv, cap. vi, num. vii, ulterius explicat quod Deus videt creaturas in vi essentiae suae tamquam objecti formalis, et primarii a quo specificatur cognitio divina; ut a prima veritate, ratione cuius habet vim cognoscendi creatam veritatem. Cognitio autem creata terminata ad Deum non habet cognoscere creaturas in vi divinae essentiae ut objecti formalis primarii. Haec ratio impugnat a Suarez libro II de attrib. cap. xxix, num. ix, et a m. Gonzalez hic disp. xxx, sect. II, et redarguitur inconsequentiae, quia si omnipotentia dicitur ita absoluta a creaturis quod neque in illa, neque ex illa videntur tamquam in causa, et maneret omnino eadem omnipotentia etiamsi omnes creaturae desinerent esse possibles, ergo cognitio creaturarum in visione Dei vel ex vi visionis nihil confert ad perfectionem, et exactam Dei cognitionem, stat enim bene quod creaturis redditis impossibilibus, comprehendatur Deus a se sua visione,

et creaturas non videat. Et confirmatur, quia ideo creaturae non videntur ex vi visionis a beatis, quia non sunt objectum illius visionis, neque connexionem habent cum tali objecto, scilicet cum essentia Dei; ergo disparate se habent ad tale objectum, utpote non connexae cum illo, ergo cognitio creaturarum non conducit ad exactiorem, et perfectiorem cognitionem Dei, et consequenter neque ad ejus comprehensionem, sicut ad comprehendendum leonem non conducit cognoscere lapidem, quia lapis non habet connexionem cum illo, sed disparate se habet. Ad quid ergo recurrit Vasquez ad cognitionem creaturarum ex vi visionis pro comprehensione Dei, si connexionem illi negat cum creaturis, et cum earum possibilitate? Et haec sufficiant pro tractatu de visione Dei.

XXII. Restabat tractare de his quae ad statum beatitudinis pertinent, ut de impeccabilitate, perpetuitate, aliisque concomitantibus beatitudinem. Sed quia haec pertinent ad beatitudinem, ut finis ultimus in quo quiescimus, et ideo tractatur a D. Thoma in initio 1-2, quæst. iv et v, id etiam nos reservamus pro tractatu de ultimo fine.

QUÆSTIO XIII.

DE NOMINIBUS DEI.

Pertinet specialiter ista quæstio ad modum cognoscendi Deum in hac vita per effectus, et nominandi ipsum, sicut a viatoribus nominatur. Et ideo tractat D. Thomas quomodo a nobis possit Deus nominari, et quomodo nomen aliquod ei conveniat, et quomodo conveniant quae dicuntur de Deo cum his quae dicuntur de creaturis. De nominibus etiam dictis de Deo ex tempore, ut quod sit creator, Dominus, et similia. De quibus omnibus luculenter tractat D. Thomas in hac quæstione et Cajetanus ibi et aliqua notant recentiores aliqui ad hanc quæstionem, sed quia faciliora sunt, et multa de his pertinent ad tractatum de analogia nominum, de quibus egimus in logica, ideo transeamus.

QUÆSTIO XIV.

DE SCIENTIA DEI.

In ipso initio quæstionis advertenda sunt verba D. Thomae cum inquit: « Quod post considerationem eorum, quae ad divinam substantiam pertinent, restat considerare de his quae pertinent ad operationem ipsius. » Ubi sanctus doctor non dixit se huc usque egisse de natura divina, sed de his quae pertinent ad substantiam Dei, nec dixit, modo considerare tantum de operationibus divinis, sed de his quae pertinent ad operationem Dei; ubi satis insinuat se non agere solum de operatione, sed etiam de his quae ad operationem pertinent. Inter quae primum, et principale est ipsa natura sub conceptu naturae, id est, ut radix, principiumque operandi. Quare agendo de intelligere Dei, simul agit de ipsa natura Dei sub con-

ceptu naturae, quae ut postea videbimus disputatione sequenti, articulo secundo constituitur per ipsum actuale intelligere.

Quatuor autem praecipua sunt quae D. Thomas considerat in hac quæstione de scientia Dei, primum, an sit et quid sit intelligere in Deo. Secundum, quod sit objectum primarium divinae scientiae, scilicet ipse Deus, et quomodo attingit illud; quod totum praestat quatuor primis articulis. Tertium, circa objectum secundarium, quod sunt res creatae, et non entia illis opposita, et specialiter agit de illis in quibus est specialis aliqua difficultas ut circa singularia, futura contingentia, infinita, privationes, mala, etc. Et quomodo causentur a scientia, vel non causentur, quod totum praes-